

89-3

L 522

PETERS
ĒRMANIS
ES
SLUDINU

IZAINAGS RIGĀ

L.B

89-3

L 522

Peters Ērmanis

Es sludinū

Vaiņaga izdevums.

1920.

Peters Hermanis

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

~~2000~~ 571

0307092805

Drukats „Latvijas Sargs“ drukatavā, Rīgā, Pauluči eelā 15

Latvijas Nacionālā Bibliotēka

Es sludinu

Es studium

Verbs varenais

Sākumā darbs bij

Dimdet! Vāritees! Mutuļus mest!

Verbs! Verbs! Bezgaltelpā valdneeks tik verbs!

Zubstantivu radija viņš — pilsoni resno,

Saprotamo, taustamo, tveramo ikveenam.

Tad tik adjektivs nāca, — engēlis, visam nesošais domu;

Dzeja viņš, reliģija, ziņiba. Daile, daile!

Un mūžam tā bijis, būs vēl tā mūžos bezgala:

Zubstantivs: Cilveks. Maize. Ūdens. Druvas. Tirgotava. Fabrika.

Adjektivs: Daiļais viss, spulgošais, gudrisvētais, skaidrošais, dzejiskais, dzejiskais.

Verbs: Karot! Dumpotees! Riņķot ap sauli! Ritet, ritet!

Verbs ari ir: sludināt!

Un stiprs manī šis verbs ir, klausu es viņam, izkūstu viņā:

Es sludinu!

Kadēļ rakstu es bezritma ritmā

Ik ar deenas svīdumu, ik ar ausmu jaunu, ik ar krēslu,
ik ar tumsas klāšanos mīkstbeezu

Jaunu uzdod mīklu man laiks šis, grūtaku ik reizi.

Un māc mani laiks šis un leec mani laiks šis zem mīklu
savu breesmigās nastas.

Raudu es, kleedzu, saucu, runāju ar Deevu manu, ar to,
vissvētaks kas manī,

Bet novērs sava vaiga laipnību no manis mans Deevs,
Ģenijs mans svētais, kad tuvojos ritma, atskaņu
rotats es viņam.

Bet kailu mīl viņš mani, laika šaubās, laika sāpēs kleedzošu.

Un ir tad tik Dzeja mana kailā, laika vātis sūrstošā un
Deevs mans un cits viss tad pazūd.

Reebjumā zonetu sveežu es nost, kaklsaitei, pletdzelža
gludinātai, žņaudzošai līdzīgu,

Sveežu es trioletas pulkstenķēdi zeltoto, rondo mēteļi
sīlpilsonigo, oktaves zābakus speedošklabošos.

Esmu svabads no gludā visa, izmērotā, meerīgā.

Ūpureju tā Deevam manam, zeedoju sāpes, šaubas, neuz-
minetu mīklu mokas es viņam.

Un plūst kā raustošas elsas, kā dīvainā moku un gaviļu
veeniba rindās manās neveiklsmagās.

Un svešs teeku teem, Skaistums vasarvējainais dzejā
kam rotā.

Bet mīl mani Deevs mans, mīl viņš kailumu manu, laika
drausmā šalcošo pusnaktīgo ekstazu manu.

Es ceešu līdz

Es saprotu, ak mani tuvee, sēras veltās, grūti mocošās,
Kuņas sēro daudzee, tik daudzee, —
Nepeepildito kaislibu ilgas kvēlās, ne ar ko nesalīdzināmās.
Es zinu, ko ceeš bakurētāinas veentūlas jaunavas,
Kad pilsētu vakari apreibst ugunīs, tik pavedinošās, tik
kairās,

Vezdami kopā veenu pēc otra alkstošos.

Es mocos ar lauku meitam kuprām un mazpilsētu šuve-
jam klibām,

Kuņām nebūs drausmakas elles, ne dzīvē ne pēc nāves,
Kā tās maija krēslas ar jauno zāli un puķu uzplaukumu
reibinošo,

Kad ceemos un meestu nomalēs skan vijoles un viss
kaist kāzu nakts laimē.

Es dusmojos līdz ar tām meitam vīstošajām,

Kuņas katru spoguļi, nežēligi vītumu rādošo, drums slās treec;

Jo jaunība tām bez veenas zeedonigas nakts ir izzeedejusi.

Un līdz ar jums es ceešu,

Vīri un jaunekli kroplee, aklee, nabagee, neglītee un
kautree,

Kuņi, ka kropļi teikā, tvīkst princeses, daiļās zeltsprogu
Izoldes.

Ak, kā sāpet es varu līdzī ar viseem jums!

Jo, ak draugi mani un naidneeki, veenlīdz sirdī sveiktee,

Ir krēslas ļaužu daudz gurdu, nabagu,

Kuņi nav izredzēti, nespēcīgee, aizmirstees darbā, mā-
slā, varoņgaitā jaunradošā,

Nākotnes cīņā drošā, karogu applīvotā!

Ja, tee vāģee, sevis aizmirst nevarošee,
Visu atstātee, skumji kurnošee,
Tee ir mani brāji, tās ir manas māsas.
Un ik viņu vaidā, ik ilgojumā žēlā
Skan lidzi dzejņeeķa sirds mana.

Laik

Kā
Mū

Su

Vi

P

M

P

Mans gods

Laiks kā deg! Kā skreen bezgalības ūdeņos viņš, aizde-
dzinātam līdzīgs kuģim!

Kā rib šī mūsdeenu pasaule, kladz, dārd,
Mūsdeenu pasaule šī, dzelzs un svina fabrika šī, leelga-
balu fabrika milzīgā.

Strādneeki, banķeeri, tirgotāji, karavīri, inteliģenti, māk-
slineeki, —

Visi, visi kleedz, kleedz viņi cik jaudas līdz ar avižu zē-
neem uz eelas:

Pārmaiņa, pārmaiņa!

Monarķisms, komunisms, demokratija, anarķija!

Bet pee manis nāk viņi, nāk tee, kam pārmaiņas bijis
nekad nav, varbūt nekad arī nebūs.

Ubags no ceļmalas nāk, vecite kroplskrandaina, ganiņš
no saimneeka mocīts un tēva,

Kaņēivis veenteess, grūti kam mācības dodas, jaunava akla
— slogs veseleem brāļeem un māsam,

Slimais, kas putam uz lūpam trako, slimais trako namā,
uzrauga daudzits, bērniņš dūdoši-rotajošs, patversmē
atšķirts no mātes,

Māmiņa, vedekla pret ko tik salta, vedekla lepnā,

Otra, — kritušo veenigo necels tai pasauls maiņa nekāda.

Nāk vēl citi, sauc pēc manis vēl citi, tecos brālīgā teeksmē
teem preti.

Suns tur lec klībs, klusu bailību acīs, smilkstošs badā,
promtrenkts no viseem ķēķeem,

Zareem māj leepiņa jauna, ko cilvēks aizcirta breesmons,

Zirgs nāk vecs, izdēdejs, lēni bubinošs, izmocīts vezmu,
pātagas ellē,

Šalc vēl tur bērzš baltskaidrs, zaļstalts, granatas aizlausts.
Teecas tee preti man visi, aicina mani tee visi:

Esi jel mūsu, ak mīlais, esi jel mūsu!

Esi orators mēmo, viskvēlo sājpu sūdzības mītiņā mūsu!

Dirigents esi mūsu vārga, mūsu zemības viszemās zim-
fonijā!

Paleec pee mums visatstātībā mūsu!

Un es noleecos, klanos es dziļi manu vismīlo mokam.

Un grūtumu viņu netiro, melno es ņemu un rotāju savu
dzeju ar to kā puķu vītņem viskrāšņām.

Un saplūst ar viņu svētmokam dzeja mana un klūstu es,
veens ar maneem brāļeem un māsam.

Un preekā es reibstu un lepnumā reibstu par godu
manu, godu visaugsto:

Būt ar viņeem man lemts, runat preekš viņeem man ļauts
viņeem visatstāteem, viņeem vismīļeem.

Mani gadi

Un sanāca gadi mani kopā, apbrīnot deviņsimti

Divdesmito, jaunako, bet stiprako brāli.

Sastājās apkārt sejam brīnoši-preecīgām, muļķīgi-jautajošām.

Kratīja galvas — decembris jautrzeemains — mirkšķinot Zeemsvētku acim.

Teica tad deviņsimt Četrpadsmitais, drūmais, — ož viņš kā degoši meži: —

Teešam, cik brīnišķs ir Divdesmitais!

Uzvaretājs veenīgs no mums viņš, Dzejas karoga plīvotājs, cilvečības saucejs viņš no mums ir visstipraks.“

Peeskrēja deviņsimti Peektais, gads romantikas visagrās, Šalčošais Pludoņa dzeesmās, Sauleeša stāstos, skolneeku gavilēs, smeeklos,

Peeskrēja, apkampa Divdesmito, sauca:

„Peepilditājs tu mans, sveicu, brāli es tevi!“

Plaukstīnās deviņi Simtais gads sita, vēstures gads,

„Skolas Maizes“, veco „Austrumu“ gads, zibedams Zeemsvētku sveču acim.

Peevilkās Peecpadsmitais, Sešpadsmitais, Septiņpadsmitais, vārgē, zaldatšinelī tūtee.

Teica tee: „Slavets tu, Divdesmitais!

Tevi veeniba mūsu kļuva stipra, vija mūsu, vārds kuņai Peteris Ērmans.

Nelaid jel karogu svēto no rokam, lūdzam mēs tevi, mēs vārgē!“

Apkampās gadi tad, skūpstijās, nedeļu, stundu juceklis,
sauceeni, smeekli!

Pateicās Divdesmitais, solijās lolotajeem saveem:

„Cilvecības karogu sleešu es augsti, glabašu, atdošu div-
desmit Pirmam,

Jaunakam atdošu brālim, leelakam, cels kas viņu vēl
augstak!“

Es un eela

Ak, šī apnikstošā Ērmaniba mana!

Janes līdz kapam ta man kā svārki nodriskati, veci!

Stundās tais grūtās, kad kauns mani māc un bailes, —

Kauns un bailes no būtības manas, negrozamās, —

Steidzos es laukā un eelas jaucos dzīvajā straumē,

Kuŗa šņācot vijas dziļumā starp namu klinškalneemstāveem,

Pār kuŗu augstībā pavasara debess jumjas preecīgi-miklā.

Tā es eelas drūzmā jaucos pazūdot sev, aizmirstot sevi,

Saplūstot veenībā ar ļaudim, automobiļeem, zirgeem, kino

plakateem,

Eejzudams sevī smeeklus, čaloņu, pakavu dipeenus, auto

zirenu svilpeenus.

Ak šī dzīvinoši-jautrā auto zirenu cīruliba!

Pilsētas cīrulis zem pavasara debesim kleedz!

Un šī motocikletu kreķķešana slimā, baidoši-mocošā!

Tā es eju un veros ik sejā, steidzošā man pretim.

Seevetes nāk, paveras manī, aplejot ar mirdzumu zilu,

peleku, brūnu vaj melnu.

Ak, šis skats īsais, seevetības dziļumus kādus tas atklāj!

Strādneeks tik man, kas vesercērtošeem, nākotnigeem

aizdun soļeem,

Tirgoni vēroju es, kas aizlodā čaukstoši-sauss, pilns skaitļu,

Eeredni sveicu, kas dvēseli portfeli slēdzis, slaidi aizsteidz,

Netiklu vēroju meitu, puderkrāsotu, gorošos palaidnigi,

Pilsoņu damu peeklājīg-tuklu, auksti-trulu,

Eksprešus vēroju zilblūzainos, meerīgi nanstūrī zvilnošos.

Ubags sirmmais mīļš man, veenmuļi-lūdzošais,

Vakarā viņš mēnessgaismā deenas guvumu skaitīs trīco-

šeem pirksteem.

• Kalpone mīla, kas preti man nāk ar kurvi,
Kuņas deenu peleko apstaro vakara gaidas,
Kad viņa puisim savam pee rokas ees uz kino.
Dzejneeku sveicu, kas gašam steidz, ugunībā kaizdams.
Tā eju es soļeem lēnlēneem, galvu saleecis uz preekšu,
Acim apbrinošām, acim, kuņas var ari mazleet neprātigas
liktees,
Līdzigs burzmas vīram, ko aprakstijis Po, šis veens no
visgudreem.

Es un teatris

Skaidro vėl reets bulvaru leepas jaunlapojušās.
Staigā meitas, krūtis tām rotatas eevzeedeem,
Bet drīz plētisees krēsla, kuŗa sabeezēs tumsā,
Tumsā baismā, eededzinošā vėlna kvēli jūtās.
Ak, kur gan no elu tumsas visvareni-velniškās glābtees?
Teatrī steidzōs, gaismigā zālē, pilnā ļaužu.
Saplūstot kopā ar teem aizbēg ērmigā Ērmaniba mana.
Vēroju visus un, šķeet, teatra velns es esmu,
Kritiķus vēroju veenaldzigos, ģimnazistes un zēnus naivi-
jūsmojošos,
Pilsoņus apaļi-ceenigos, pazudušos politikā un turgus cenās,
Kaŗavīrus šmaugi-stipros, damas smaržainās, breedušās
laulibas kaislei,
Laucineekus retos, zemsmagos, aprīnošos visu.
Preekškars jau atrit un viņus es sveicu tēlojošos,
Savu veenu būtību simtās sadedzinošos.
Breeditis man sveicams — puisis peegulā sapņojošs,
Reizē viņš un bohemists bezbēdīgs baud kārs.
Meerlauks mīļš vecais, kas Baltais tēvs svētošs un Har-
pagons slimīgi-sikstais,
Rūmnece, mātes sāpes svētās saprotošā tik dziļi,
Šmitchen meitene vizbuļmaigā un biklē, Ģermans, aģitators
dārdošais.
Zommeru sveicu — viņš franču Anri vaj norveģu Hjalmars,
Smalkās grēcibās guris un apnicis dzīvi.
Erikai slava, lokanvijigai, Jordisas spēkā degošai,
Kristines milā visspēcīgā apskaidrotai.
Špilberg dzidrā lai sveikta, sirsnīgi-draiskā!
(Blaumanis kaut jauns jel lomu rakstītu viņai!)
Skatuves brāļi dārgē, skatuves māsas tuvās!
Kaut butu kā jūs, kaut simtās izdegtu dzīvēs!

Pilsētas nakts legēnda

Naktī metos no istabas es, elektrības apspīdētās, metos
es kā no kuģa.

Un biju uz eelas kā jūrā, kā ūdeņos sāļos un saltos.
Steidzīgi tumsā ir visi, kā izbijušees, kā beedīnot savus
kungus klauudz uz trotuareem spēēķi.

Šai stundā Nakts neizprotamā ar bailu pirksteem tausta
katru, šai stundā ari man bail bij no cilvekeem-
brāļeem.

Un biju es veens, tik netikle reta no tumsas iznira, steepa
seju savu kaislnekaunigo kā dīvaina zivs man preti.
Tumšs bij viss, tumšs, tik vēji mazi ķēra veens otu
nakts draiskulībā.

Kaucot nerātņi, izkārtnes grabīnot, pa maiznicu zeltīto
klīngēru caurumeem leenot.

Un bulvarī gāju es, klausījos leepas nakts dzeesmu kā
šalc, meerīnot cita citu, midzīnot cita citu.

Veentuls tur kāds līdzī man klīda, pazīnu es viņu tūlīņ.
Kristus tas bija, Palestīnas praveets sensvētais. Es vaicaju:
„Meklē ko tu šai veetā, laikmetā šai, šai stundā, praveet
vismaīgais?“

Un teica viņš:

„Mekleju, dzeesmineek, to es, svētīgo to, deena kam gaiša
dvēselē naktī star, bail kam nav naktī, tumsas un
naida kam nav naktī uz eelas;

„Droši kas cilvecei tic, naktī vistumšā tic, brālibai tic,
taisnībai, mūžīgai mīlai.

„Bet nav šai pilsētā ta, nakts paleek nakts veen, tumsa
paleek tumsa!“

Un paliku es pee viņa, gājam ilgi, skumam mēs ilgi pa
elam.

Te dzirdejam auto kā auļo, auto, mirkšķinot drausmajām
acim bargi no tāles mums preti.

Un sauca tad Kristus, praveets sērmaigais:

„Tas viņš ir, šis braucejs, viņš mūžīgais Pretneeks!“

Un peeskrēja auto un Lucifers redzot mūs kleedza:

„Tu un dzeesmineeks šis, nelgas jūs mūžigee abi!

„Man tik ir valstība, spēks man, tagadne, nākotne mūžos!

„Nakts nekļūs deena nekad, naidš nekļūs mila nekad,
naidš mūžīgi būs, kaņi, asinis līs, tumsa, tumsa, tumsa!“

Un skaidrojās Kristum peere divkārt, runāja balsi viņš
spēcīgi-gaišā:

„Mila ari mūžmūžīga būs, brālības bāka visgaišā kuģ-
neekeem atspidēs veenmēr,

„Milu jau tevi es pat, tevi, tumštumšo, pretneeku mū-
žigo manu!“

Himna bulvara leepam

Es mīlu jūs tik sirsnīgi, tik dziļi,
Leepas šmaugās, leepas kuplzarainās, bulvara preestereenes zaļās!

Skaidrots un šķīstīts ir jūsu zaļuma mirdzā
Bulvara grēks, bulvara netikums troksnīgi rībošais,
Un slīdot jums garam svēts kļūst auto kauceens līdzīgs
tempļa zvanam.

Ak, veenīgi eekš jums svēts ir bulvars!
Savu aprīnību es apleecinu jūsu šķīstībai zaļajai,
Un vasarspēcīgais jūsu augšanas preeks mani aplaimo.
Kāda dzīvība lapās jums, lapās medainmaigajās!
Draudzībā jaukā sasneedzatees jūs zaru rokas savas pār
gājeju galvam.

Ik gājejs zem šām rokam izeet, svētdraudzīgām,
Svētību zaļu no jums, vismīlīgās, saņemot.
Leepas, jūs man kā māsas, kā ligavas mīlu es jūs!

Automobilim slava

Auto, mans pilsētas brālens, veesulīgi-svilpjošais auļotajs!

Tevi es mīlu, es, laucineeks, birzes zaļumu aplipušais!

Slepenā bijīgā ceņņā raugos es tevi.

Auto, tu pilsētas dvēseles muzika esi.

Kad eerēcees eelas vidū tu kā slimneeks naktsmurga
mocits,

Šķeet, pilsēta šausmās šai mirklī eerēktos līdz ar tevi,

Šausmās par baudu, ciņu un darba trakumu savu liktenigo.

Bet kad svilp tu svilpeenu spirti-cīruligo,

Pilsēta, šķeet, līdz tev gaviletu baudlaimes skurbuli.

Auto, kas tu auļo gar dārzeem, darbnīcām, teatreem,
tirgotavam,

Deevnameem ērgelsvinigeem, restoraneem glāžu šķin-
došeem,

Pilsētā viss ir muzika un muzika šī ir tevi.

Eelas koncertmeistars tu ziboši-trakais!

Slava tev, uzvaretajs mans! Slava!

Saulaina eela un gājeens

Šai deenā star saule, saule! Auto kauceens neprātīg
divkārt, līgsmis, noreibis divkārt!

Nami veeni grib būt, veegli grib būt, izgrūž ļaudis un
eelam. Noskatas eemitneekos savos, noskatas iz
brinetām logu acim, lepojas ar teem.

Pecstāvis trīsstāvim kleedz pār trotuaru: „Cik daudz
cik dažādi mani bērni! Vakaros saleen tee mani
kā milzīga ķenguru tarbā!“

Eelas pilnrūcošas, automobiļi, saule, saule!

Staigā un brauc, skreen un klibo komedijas, traģedijas,
noveles, humoreskas, sīkee feļetoni veidos, dažados,
vecumos un apģērbos dažados!

Tramvajs aizzvana pār pilns, tramvajs — romanu cikls
vesels, veegli pa eelu peldošs.

Un gājeens, gājeens, kaņoga veenots vijas!
Kaņogs pār viņu plīvo, kaņogs-sikspārnis divains, skauj
viņš visus, kas gājeenā, visus [vispretejos, spārnū
vēdeenos viņš tos veeno:

Vīrus-varmākus, mājas baideklus, [kuņu bardzībā bērnu
rotāļas sastingst,

Lēni-mazrunigos veeno un sparigdārdošos dzīvos,
Meitas jaunās, kuņām deena ar skūpstu veenigi svētdeena
saucas.

Brīnums visbrīnišķais saulaina eela pateesi,
Deenā kad nami preecīgi bērnus savus vēro, ritošos garam.
Tikai ceetumi pilni, īgni, sabozušeēs, lai vara valda jeb
kāda.

Es apsūdzu

Ir karotaji zibeņpulgi, kāvšaudošees visās tautās un šķirās.

Ir lideji, ložņas, rāveji kapeiksmirdoši visās tautās un šķirās.

Ir ikdeeniškee, veenkāršee, ir bauditaji kaislēs reibušee ļaudis ir simtejadi visās tautās un šķirās.

Bet stāvu es še un apsūdzu to vajato, smeeto, neprātīgo vārdā,

To vārdā, kuŗu dvēsles ir žēlsirdības, mīlas, peedevības avoti burbuļoši mūžam,

Viņu vārdā apsūdzu es, viņu, Poruka Zilizanam, Dostojevskā Mišķinam līdzīgo vārdā, XX

Viņu vārdā, to, kuŗi nav sūdzejuši, kuŗi nesūdžēs nekad!

Es apsūdzu vēsturi, apsūdzu Likteni pašu!

Valdit zemi zaļo, veidot zemi viņeem, gaišlēnigajeem, lemts bijis nav nekad.

Vcentuls, bez varas Buda bij, Buda, kalnkāpejs gudrais.

Zemaks no zemeem Kristus bij, Palestinas klejotajs liriski-svētais,

Atstumti visi tee miljoni bij, viņeem tuvee, neziņā aizrituši kuŗu vārdi.

Es apsūdzu valdneekus, vadoņus, diplomatus, juristus, strateģus, ceetumu un kazarmju atradejus!

Es demagogus apsūdzu, partiju cinitajus meligos, varas-kārē karstošos, apsūdzu zocialistus, komunistus!

Cilveks aizmirsts no viņeem, pirmsenais avots aizmirsts skaidrais, ritošais eekš mums. X

Es apsūdzu tos, kas ik laikmetam sākotees jaunam

Pirmsākumā raksta tam burteem asiņpilošiem vārdu re
bigako, tumšdrausmo no vārdeem:

Vārdu NAIDS. ▽

Līdzjūtīgs skats veenveenīgs, smaids siltglāstošs veen
veenīgs, vārds gaišpreecinošs veenveenīgs, brī
sneegts leetainskumjā

Vairak kā vēstures gadsimti vērts ir, vairak kā Hanibal
kaŗgaitas visas!

Palīdzīgs sneegums upurejošs, nelaimē glābjošs, veenkā
šās sirds sneegts

Vairak kā Parīzes komuna vērts ir, kā franču revolu
cija visa.

Tā nu stāvu es še, apsūdzu še es to vārdā, kas nesūdzu

Mikla visgrūtākā

Tūkstoši ir bijuši labi, cildeni, palīdzīgi, upurejoši,
Ceetuši mokas visasiņainākās, svētākās.
Bet visas šās dzīves mirdzošās pārmirdz daile,
Daile neizteicamā, mūžīgā, saltā, nežēlīgā!
Tūkstoši ir kopuši breesmigās slimībās vārgstošos, nāvē
gājuši par teem,

Ir ceetuši par pārleecību, ticību,
Ir lauvu plosīti un sarkanrijīgu ugunssārtu svilināti.
Bet pār nāvem šām paceļas un mūžībā paleek
Sikstinas Madonnas vaigs seevišķais.

Miljoni ir metušees par brīvību kaujā —

Bet pār šeem kaujas laukeem, kur svēts ik cīnītājs
Paceļas pār laikmeteem neaizsneedzama un eceet mūžībā
Milošas Venera kairā, bezkaunīgā, bet daiļā, daiļā.
Un ak, kā par cilveci deguši un sāpejuši sapnotaji svētee,
Garšins, Novaliss un daudzi, vēl daudzi!

Bet izgaist viņu dzeja un dzīve moku pilnā
Pret veenīgu Iliadas heksametru, kā varenu vařavīksnu
laistošos,

Un pret veenīgu baudītāja Ģetes strofu, diženu, rāmas
rudensgaismas spodru.

Ak, šī tumšā dailes un dzīves liktenība!

Kas tik svēts un jauks, vaj nevarētu arī mūžīgs būt?

Ši pasauls netaisnība drausmakā!

Ši mikla tumšākā, grūtākā, visgrūtākā!

Mūžīgā Hetera

Netīrs tas bija vakars, peleks, peemircis leetū.
Zemes būdā mēs bijām, šaurā, zemā, sūros dūmos tvanošā.
Atpūtamees mēs no kaujas smagi-karstas, granatšņācošas,
Liniju pirmo palīgspēki sargāja jaunee.

Vakars bija tik smags, kukaiņi, neezošās meesas, nagi
netīri-smilšainee,

Beedru runas rupjas bij, atmiņas netiklas, kaisli stāsti.

Un es klausijos runās šaiš, klausijos, reibinajās beedri
mani, nāves liktenibai padotee.

Klausijos, līdz aizmirsiba smaga, dullinoša

Eevilka sevī garu gurdo manu.

Un parādība atklājās man dīvainā.

Klajs tur bija milzīgs, nepārredzams, tuksnešains.

Un seevas tēls kails pacēlās tur, leels, līdz padebešeeem
sneedzošs.

Un bija šis seevas vaigs dāilš reizē un netikli-neeēigs,

Baudkārs vilinājums, nāves atbaidība salta,

Čūskaš gudriba smalka un zēmums un trulība tumša.

Un redzeju es kā peelūgt šo tēlu nāca viri,

Vīri no visām zemes malām, visēem laikeem, visām šķiram.

Daudz slavenu, pasauli virzošu, seņ mirušu pazintu es tur.

Un lējās slavas himna varena no miljardu krūtīm:

„Slavā visaugstakai tev, Heterai, vīreēšu dzimūma vald-
neecei mūžigai!

Garā tu spēcīgoss satreec, vērdzini varenakus par tevi
simtkārt!“

Un bija šee slavetaji kaņa vadoņi leeli, tribuni liktenīgi
preekš tautam,

Karali, cezari, biskapi, kardināli, pāvesti svētās tiarās,
Mūki, ar meesu veltīgi cīnošees, kaņēivji dažādu kaņu un
laikmetu, bruņineeki bargi,
Dzejneeki, mākslineeki, lauru vaiņageem rotati, nemir-
stibas gaišumā staroši,
Jūrneeki rupji, strādneeki fabriku tvaika saēsti, klaidoņi,
avanturisti, laupitaji, slepkavas.
Noleecās zemodamees pee viņas, Heteras mūžīgās ce-
ļeem bezkaunigajeem
Blakus Ovids Nazons deenvīdsaulainais,
Kazanova viltīgi-dēkainais, Aleksandrs Bordžia pāvests
atbaidošais,
Alkibiads grieķis bakchiskais, Peters Leelais slavs gigan-
tiski-pavēlošais,
Nerons-mocitajs rafinetais, Bodlers-dzejneeks neroniskais
Un pacēlu acis, es eeskatījos, viņai sejā vēl reizi,
Sejā, kuŗa nu tik reebīga, tik nāvejoši-drausma savā va-
ras apziņā bija.
Eekleedzoz skaļi es šausmās, pamodos: pusnakts tumša
un beeza.

Praveets un hetera

Tas bija tai pilsētas stundā dziļi tumšā,
Slepkavu, zagļu, peedzērušo un izvarotāju stundā.
Eelas blandones tad ir spīdošakas par karaleenem,
Šķērseelas un nomales baigās atver ellību savu,
Bodléra, Po un tuvo viņeem ēnas klejo tad apkārt.
Ta bija pilsētas pusnakts toreiz.

(Ak lauku pusnakts rudzumaržainā! Pretekji! Pretekji!)
Tas pilsētā bij. Neatceros vairs Parizē, Hamburgā, Lon-
donā, Melburnā, Kalkuṭā vaj Vašingtonā.

Varbūt Latvijā, varbūt Rīgā tas bija?

Zāle gaismā sarkani-netīrā, meitas puskailas, vīstošas,
tvans, tvans!

Mazi cigaretu altari kupeja mutēs velnam par godu.

Vijolneeks sēdeja kaktā gurds, izžuvis, pretīgs.

Sen viņš laulībā nelaimīgā ar vijoli, apnikuši sen tee
veens otram.

Un veesi tur bija.

Ģimeņu tēvi pilsonīgi, profesors veens, mākslineeki,
jūrneeki,

Aģitators ari kāds, dārdošs nākotnes saucejs.

Un izģērbās meitas trīs un aizgāja aģitators, ģimenes tēvs
veens un jūrneeks tām līdz.

Viss bija kaisli-tukšs, viss bija netikli-meerīgi-mulķīgs.

Un esmējās gaisā kāds neredzams, velns tas bija.

Smējās omulīgi viņš kā pilsons pee pusdeenas galda.

Bēt tad —

Atrāvās durvis, parādījās svešneeks slaidis, varens uz
sleegšņa.

Praveetigs bija ta vaigs, cildens un starošs.
Naktsvējš eoplūda līdz ar viņu, kaut kas no debesu
zvaigžņainības.

Un bij viņā Rusò aizgrābtība, Šillera nopeetnā svinība,
Lasala drosme nemeerīgā,

Ultmaņa brīvais plašums, Igò patoss krāšņais, Tolstoja
milošā ceetiba.

Viss tas viņa vārdos bij, balss skaņā un žestos.

Un kleedza viņš spēkā, sadrūvejās veesi, izkrita vijole
vijolneekam, saplistot drumslās:

„Pilsoņi-sutekļi jūs! Jūs muļķībā smirdošās maukas!

Satreecat perekli šo un izejat laukā!

Topat leeli, brīvi, topat tuvu zvaigzņem, kalneem, jūrai
un kokeem!

(Viss jau ir rada veens otram, viss še ir brālībā ceešā)

Laikmets jauns un žilbinošs gaiši lai sākas!“

Bet tad atļodzījās smejoj veena no netiklām meitam,

Izgērbās praveeša preekšā kaila, zobeem nekaunībā ņirdzot,

Izleeca kairinot kājas, un glūnoši lūkojās praveeti.

Un redzeja praveets netiklibu šo naivo, tumšo, tumšo.

Un šķita tam neuzvarama grēka veentesiba trulā,

Meesas muļķīgā mikla neuzminama mūžam.

Un saplaka viņš pee zemes un raustijās raudās.

Bet gaisā atkal kāds smējās, atkal velns bija šis smējejs;

Bij velnišķi tagad šee smeekli, traki, plosošī, skaji.

Ģenerāļa laiks

Šķeet man, pārstaigā Zemi Ģenerals kāds, bargs, gudri-
viltīgs, valdošs;

Seko tam kaŗaspēks, pārklājas zaldatu teltīm zeme,
Drātis, leelgabalmutu draudi, tanku rāpošā velnība, no-
metne milzīga ir zeme.

Ģenerāļa balss visu pārkleedz, visu!

„Zēni, šī veeta, lūk, laba, uzbruksim te no šās veetas!“

Stratēģijā! Stratēģijā! Rībošas pavēles, ceroču klirkšķi.

„Kritīs naidneeku daudz, eevainotu, gūstekņu daudz būs!“

Valdneeks Ģenerals nu, — melns viņš reizem, sarkans
viņš reizem, karogi dažādi, dažādas krāsas.

Vajats pār Zemi kļīst Cilveks, novārdzis, izmisis, eera-
kumos klūp viņš, drātis sapīnees līkst viņš.

Ģenerals pavēles dalošais nicina to, zaimo, apsmej.

Bet mirkli ir reti, īsi trīszekundu mirkli, most arī viņā
Cilveks, eesalc kā avots maigvalgans tām sirdi.

Tas ir, kad suni beidzošos badā uz Maskavas eelas
eerauga Ļeņins;

Eerauga nejauši, apņem to divzekundu zēlums.

Tad tas ir, Vrangels vaj Ludendorfs pilsētā kādā vaj
ceemā

Bērniņu mazu kad rotājot redz, nodomā: „Ak tu mazi-
ņais neciņš!“

Bet tik īsi tas ilgst! Nodārd komanda atkal:

„Zēni! Eeročus gatavībā! Jauzbrūk šonakt!“

Velti ceetušās

... Un sapnis bij man breesmīgs, sapnis dvēseli plosošs.

Bij maijs, bij svētki, brālības un brīvības svētki gaisē,
Saleesmojās ar sauli kaņģi mūsu drošē, uzvaru nesošē.
Un vijās gājeens eelās, varens, viļņojošs tūkstošgalvaini.
Preekšgalā vīrs tam bija slaidis, varonīgvadošs.

Saucās viņš Lasals, līdzīgs Lasalam senam sejā un drosmē
Un reeteja saule un tumsa krēsla, bet negurstošs vēl
plūda gājeens.

Gājeji reiba tumsā no laimes vēl vairak, tumsā, veeno-
jošā mīlošos.

Te nomaļā eelā kādā migla apņēma visus, migla divaina,
drēgna, smacejoša.

Un sarāvās izbailēs visi see drošē, apmeerinatee, uz-
varu guvušē,

Jo no miglas seevu tēli iznira vārgi, sejām sāpju pārvēr-
stām, asiņainām.

Seevas tur bija no laikeem viseem, tautam visdažādām:
Galleete vaideja tur, Cezara zaldatu peesmeeta, kaunā
un sāpēs,

Ebrejeete virstoša badā, ko mocija Titus legioni,

Indeete locijās, vīra vērdzene mūžmūžos,

Poļu šlachtiča meita bij tur, rokam marmordaiļām lauzi-
tām nežēligi.

(Ka ta raustījās, kleedza, kad kazaki mocija viņu!)

Franču skaistule nāca, rokās nesot galvu asiņaino,

Acīs kvēloja vēl tai ģiljotinas šausmas.

Daudzas vēl bij tur, meitenes, mātes un seevas,

Mocitas kaŗos trakos, revolucijās niknās.

Un kleedza gājejeem preti veena no viņām:

„Mēs velti ceetušās, mēs ceetušās, visgrūtāk,

Mēs maigās, vārgās mēs, tālās jūsu māsas jums saucam:

Neatsver jūsu laime sāpes mūsu breesmigās, ejošās gadu
tūkstošos.

Pazūd un nobāl gadutūkstotis laimes, pret gadutūkstoti
sāpju,

Bijušā mūsu ļauna dzēst nespēj nekas.“

Sapnis par Jāni Breesmigo

Sen jau nakšu tumsā aklā

Nāk šis sapnis man, breesmigs, dzīvs, tik dzīvs.

Esmu pee Jāņa galma, pee Breesmīgā esmu es bajars.

Deenas man aizskreen, naktis man aizleen baismā:

Drīz vaj neķers mani varmākas bardziba bargā?

Un esmu pee mokam es bijis, pee teesato sodeem,

Redzej's, kā savelkas seja, ceešot kā zūd no tās viss
cilveciskais,

Meesas kā gruzd, sakrit pelnos, reebign izplatot smaku.

Bet Bargais ar zizli pats sagrūž ogles,

Mokās jo stiprās lai gaudotu, kleegtu un raustitos upurs

Un seja, seja ir caram! Ši seja, ak! Cilveka seja, cilveka
zvēra visniknakā!

Un tauta šausmās eet mājup pa Maskavas eelam.

Ikveens met krustu un domā: kas rīt būs?

Tad mostos es, mostos un laimigs jūtos uz brīdi.

Gaišs lūk ir viss, lūk Latvijas saule staro!

Dzejneeks esmu jauns, mīlošs cilveci, tautu, dabu,

Bet drīz, drīz pārdomas nāk mocošēnainas, leetuvēn-
speedošas.

Cilveces gaita rīt gar acim, rit šausmībā savā.

Bijuši visi un visur kā Breesmīgā galmā,

Ceetuši Asirijas, Perzijas, Romas tiranus, slepkavus mil-
jonkārtīgus,

Feodaļus, grafus, pāvestus, inkvizitorus,

Spanijas Filipu, Robespjeru, kreevu carus, kreevu ko-
munarus,

Miljardmiljardeem despotu sīku valstis, pilsētās, sādžās,
ģimenēs.

Peeminat, peeminat:

Maskava mums ir visapkārt, Jāņa galms visur ir, visur!

Tā tas ir bijis no deenam vispirmām un — ak, vaj būs gan tas mūžam?

Asinīs mums, sirdīs mums snaž šis Breesmigais, baidamees uztraukt mēs viņu.

Kaut es izlectos, izkvēlotu, izgaistu viss manā dzeesmā, Dzeesmā sludinošā: „Žēlojat, peedodat, saprotat, mīlat, mīlat!

„Veenu tik mēnesi, nedēļu, deenu top lai pasaule gaiša. — „Veenmēr tad ilgas atpakaļ sauks jūs gaismā!“ Velti! Velti! Velti!

Zvērs sāk rūkt asinīs mums, Zvērs Mūžīgais, Liktenīgais, Kaŗu, slepkavību, dusmu, naida Cēlejs ārprātīgais, nepārspētais nekad vēl!

Jaunais Karamazovs

Mans tēvs Ivans Karamazovs bij, šaubitajs drošais, pasauls
sāpju sāpetajs.

Bet audzinats tiku es no tēvoča mana,
Alekseja, mūka lēnig-mīlošā, jaunekļa šķīstā un skaidrā.
Un mira tēvs manš Ivans, Grēcīneeks tumši-svētais
Un šķirās no pasaules šās Aleksejs, ļaužu mīletajs siltais.
Paliku veens es savās pārdomās, meklejumos savos.
Tad nāca Revolūcija zemē, varmāku mocītā,
Un bij viņa kā jaunava vaigeem zeedošiem spēkā,
Acīs aprīļa ūdeņu atspīdums līgms.

Bet guva viņa varu, viņa Jaunava-Revolūcija
Un kļuva tās kreisais vaigs līdzīgs reebīgas raganas
vaigam

Un izauga viņa leela, nikna, varēna, pārvērtās pati ra-
ganā, asinssarkani ģērbtā,

Gāzās troņi, tautas reiba pavasarībā īsbrīdīgā.

Pacēlās varmāki jaunie, bet ļaudis to neredzeja . . .

Un tūkstoštūkstoši tika beņdeti uz viņas, uz Revolu-
cijas vēli,

Mira neskaitāmi viņai, Raganai Sārtai par slavu!

Mira no šķiru šķīrām, beidzās seevas maigas, sirngalvji
un bērni kusli.

Mocijās badā, nāves sodos, ceetumos, patversmēs, slim-
nicās.

Bet dzejneeki gavilēs lēkāja dullās, dzejneeki arlekinī.

Un auga Revolūcija leela, pacēlās pār zemi kā ēna sarkana,
Karogus izplēta četrus pret zeemejiem, rīteem, deenvi-
deem, vakareem.

Un rakstīts bija uz teem:

Brīvība-Verdzība! Taisnība-Slepkavība! Brālība-Varmā-
cība! Dzīvība-Nāve.

Un griļojās un grimā zemes lode zem Viņas zābakeem,
asiņu-mēslaineem.

Bet es to redzeju visu, visur man' būt nācās līdzī,

Un skubināju es neradīt sāpes, mīlet, ak mīlet, Alekseja
gars bij manī.

Bet draudeja tauta man, reibusi Raganas Sārtās dvašā.

Pasaule satreukta bij,

Svētki tad sākās leele, kleedzoši, gaviļkarogaini.

Teica vadoņi ļaudim:

„Mūžam izzūd lai mīņa par veco!

Stipro darba valsts stiprā mūžos nu sākās!“

Un teica man ari: „Gavilē līdz jel, tu, beedri domigais!“

Tad nāca Ivana gars manī, tēva mana, Neticetāja lepnā.

Atminejos, kā sauca viņš reiz:

„Nepeņemu es debesu Paradizi, ja redzet kaut veena
bērna mokas un asaru bij.“

Un saucu es ari, balsī es saucu skaļi-vārā:

„Nepeņemu es zemes Paradizi jūsu,

Jā mirkst viņas pamati asinīs, asinīs nevainīgās, svētās!“

Vara

(Jānim Grīnam)

Murgā reiz tumsā, vizijā grūtā pa ceļu es klīdu. Ceļš no Kapujas uz Rōmu bij tas, abās pusēs krusti, taisnās rindās, veens blakus otram.

Un vergs pee ik krusta bij kalts, gūstīts, zaudejis cīņu, drošā Spartaka beedris.

Vaideja šee krustos sistee, asiņpelķe ik krustam pee kājam, visu ceļu no Kapujas līdz Romai.

Gāju es lēni šo ceļu, kājas smagsmagas, saule māca jūlijībā tik kvēlā.

Un kleedza ik vergs man nāves mokās, lādeja ik vergs mani, neatreebtā jūga sāpēs:

„Lāsts, lāsts tev, dzeesmineek, lāsts! Kam necel kaņogu mums, cīņas vissvētās kaņogu, vajato uzvaras kaņogu asinssārto?“

Un redzeju ceļamees mocekļu tēlus aiz krusteem vēl daudzus.

Zemneeki bij tur, pilis barojošee, zaimotee, šaustee, kaņeivji vārgušee slaktiņos veltos, ogļrači šachtās smakušee, daudzi vēl, vārds kam ir miljardreiz miljards.

Lāstus tee kleedza man visi, pārvērstām sejam, rādot ceetdraudošās dūres.

Tālu aiz viņeem kalns bij, pils uz ta drūmtorņaina, bokusēs lepni.

Staigaja Perzijas Kserksa satrapi tur, purpur-mēteļeem segti;

Baltijas baronus redzot tur šķitu teevstilbainos, drasojam, jājampātagam plikšot;

Baņķeerus redzeju gludos, tirgoņus, cukura, petrolejas
kokvilnas karaļus zeltžvadzošos.

Smēja tee ari man, svilpa, blāva: „Humanists! Nelga!
Nelga!“ — troksnis elligaks kā septiņās ellēs.

Dusmās, izmisā raustijos ceļa vidū, plisiju drānas, kleedzu:
„Jūsejs es, vergi! Sveicu jūsu ciņu, sveicu zocialistus,
komunarus, cilvēks viņeem nāk līdzil Bijušais,
beidz lai reiz būt, topošais top lai esošs, rīts lai
pār zemi pūš sarkanžūzošiem vējeem.“

Gājeens tad pretī man dimd, vadonim kaņogs bij sarkans,
seja stingra, droša, ceeta.

Sauca viņš: „Nebaidees, uzvara mūsu būs, mūsu būs vara!“
„Vara“ — kā asmens greezās šis vārds manī, baididams
tumši.

Pilsēta rādijās man tad, kaņogeem rotata sārteem.

Istabu redzeju gaišu, sēdeja drūmbargi vīri spreedumus
rakstija: nāve!

Čukstejās ļaudis uz eelam, strādneeku drēbēs, čuksteja
slepus kā senak:

„Nedrikst! Klusu! Diktatura! Vara! Vara!“ Pilsonī
zocialists vērtees bij, atraugu pilns kas pēc cepeša,
kāposteem skābeem.

Tikai naktsmīci sarkanā krāsā uzmauc viņš galvā leeko-
tees gulet;

Krekšķedams „vara! he, he, kas uzdrikst,“ snauž viņš
peeticīgs, laimīgs.

„Vara!“ duca man ausis. Bet strādneeku ciņa visskaidrā?
Gadsimtu šausmas?

Ak, cilvēces vilšanās viņne milzīgā, māņi, māņi, viss ir
kā sen jau!

Rīga pa vecam kā tirgus bāba krāc atzvēlusees Daugav-
krastos.

Vara! Varmāciba! Tumsa! Nāve!

Aujoju šausmās, līdz paklupu tuksnesī kailā. Mocotees
elsoju tur, līdz roka glāstoša mani skāra. Pēcēlos,
pazīnu tūlīņ: Ļevs Tolstojs tas bija.

Bezgalības perpetuum mobile

Un kad ritinājās odzes pār zemi, sarkandzeļošas,
Naidis kad niknaks kļuva, plosošaks ikdeenas,
Parādība nāca man manā gurdumā, manās bēdās.
Tiku kalnā es aiznests, virsotnē sneegsaltā, reibinošaugstā.
Un laiks kļuva telpa, nākošee gadi atklājās manā preekšā
Tuksnešu, ezeru, zālklajumu, jūru, upju, pilsētu veidā.
Es redzeju daudz, sapratu daudz, atzinu daudz.

Tuksness bij tur vispirms, Sahara jauna, sarkansmilšaini-
kvēloša,

Tveice veenmuļa bij tur, tveice, sarkanās smiltis, vairak
nekas.

Gaudas cēlās augšup, lādeja cilveces beduini jaunee,
Lādeja gadsimteem ilgoto, viļošo, lādeja fata morganu.
Bet cēlās tač dzejneeku, zinatneeku, gudro karavanes,
Brida caur sarkanām smiltim uz upes auglīgeem krasteem.
Bij aiz upes šās Renesansu jaunu klaji zālaini, pilsētas,
torņi saulē laistošees, kāpas un kuģota jūra,
Nāca būtnes no planetām citām, cilveku slavā zeme dim-
deja, dimdeja gaiss un ūdens.

Bet savilkās vētra pār klajeem zālaineem, pilsētām, jūru,
Šaudījās zibeņi, atdima pērkons līdz manim augstībā manā!
„Lai me būs Nelai me, Nelai me — Lai me, bet Ilgas pār visu:
„Ilgas, teekšanās, mūžu ritošā trauksme bez gala, bez gala.

Un atkal bij Tuksness aizjūras, auloja Revolūcijas samums,
Bet tālē vistātā atkal kalns bij, virsotnē augstā.

Bij ari šai virsotnē Mekletajs, laika Sāpetajs, nākotnes
Skatitajs kāds man līdzigs.

Un redzeja ari Viņš tuksnešus, upes, klajumus, jūras un
kalnu tāhtālu.

Trešais kur lūkojās Redzetajs, redzedams atkal to pašu.

Mūžigee

Gruva viss, izgaisa viss, zeme gāja bojā un vēl planetas
citas.

Veidojās jauns kaut kas, mēs bijam tai jaunā, mēs bijam
tas jaunais,

Mēs mūžigee. —

Es — Virs, viņa — Seeva, nīdetā karsti, mīletā vēl karstak
Mēs radošee, postošee, daba, dzīvība, viss ir eekš mums,
viss ir preekš mums.

Uzlūkoju es Beedreni mūžigo manu, atdzīvojās pagātne
mūsu vēl reiz —

Gaismu guva mans gars, sapratu visu, peedevu viņai
es visu,

Pateicos tai par Afroditi, Mariju, Beatriči, Antigonu, Dzul-
jetu, tēleem viņas eedvesmeteem,

Aspaziju, Kleopatru, Eloizi, Žannu d'Ark, Vittoriju Ko-
lonnu, gaišgudro Roland — viņas varoņveideem,

Pateicos par ik lauku meitu skaidrtiklu, veenkārši labu,
par ik mīlošu māti,

Peedevu tai viņas zemību, viltību, tukšību, plosību.

(Ak, naidā kādā tēloju to, kad saucos reiz Mopasans,
kad vārds bij man Strindbergs!)

Apbrīnoju tās drosmi ciņās ar mani, līdzīga kā ta man
izcīnījās gadsimtu gaitā.

Slaveja viņa tad mani, peedeva man viņa,

Peedeva verdzību, prostituciju, Don-Žuana grēkus pee-
deva visus,

Sveica mani Romeo, Parsifala, Vertera, Anša Vairoga
maigumu mīlošo,

Achila, Prometeja, Fausta, Branda spēcību cietvareno.
Stāvejām veens mēs pret otru vīrišķi-šeevišķā cēlumā
Un jauna vijās Saule ap mums svētsārta
Un izjutām likumu deevišķo mēs, negrozamo eekš mums:
Mūžam nīdet veensotru, alkt veensotru, mīlet veensotru,
kaļot veenam ar otru!
Sāktees bijušam atkal jaunajā gājumā mūsu!
Sapratam mēs to, atzinam mēs to, svinejām jaunās mēs
kāzas.

Ērmanis, Laicens, Sudrabkalns

Eevīti mēs šais virpuļos, met mūsu dzeju kā dzirkstis
laikmeta brāzeens šis trakais,

Mēs trīcam, mēs lidojam, mēs kleedzam saīs Latvijas ne-
gaisos, šais cilvēces vētru auros, mēs, preteji-tuvee.

Sudrabkaln, dailes redzetajs! Veenlīdz tev Virgila rā-
mums ir svēts un Bacha fugas, Verlēna skanošais
saldums,

Parizes komuna, Ģetes dzeesmiņu smarža, maija demon-
straciju gājeens, —

Sudrabkaln! Tuvs tu man, anarķist klasiskais, brālības,
dailes, cīņas trijadības peelūdzejs!

Miļš tu man, pretejs kaut daudzkārt, pretejs kā dzejneeks
un cilvēks,

(Ak šī Ikdeena, vecene kuprā, skrandain-īgnā, Garu ar
adatam sarūsejušām durstošā!)

Laicen, kaut tālaks man tu kā neveens, saprotu tevi es
tomēr, tevi, peere kam laika karsonī kvēlo.

Mekletajs mūžigais! Skrēji tu izmisā caur šām deenam,
Skrēji, līdz klupi pec kārts, kuņas galā sarkans sprauts
kaņogs.

Karsonī guli tu kaņoga sarkanā ēnā, smejees, draudi,
baidi, svēti un lādi.

Laicen, grāvej laikmurgainais, veseri graužošo drudzī tu
cel pats pret sevi. Vaj glābšanās nav vairs?

Brāli jūs māni, tāltuvee! Skatat augstaugsti pār sarkano
pāri mans plēšas kaņogs, —

Vaņaviksnes kaņogs, septiņas laistas viņš krāsās, vaņ-
viksnes-cilvēcības kaņogs!

Zūd lai veenkāsa sarkanā! Zaigo lai septiņkrāsu vi-
jums visveenojošais!

Spēks, maigums, trauksme, meers, šķistskaidriba, mī-
lestība, mīlestība, mīlestība!

Varvīksnes kaņoga mīlspirdzinošais! Rīta vistālā kaņogs!
Zvēru tev mūžam būt uzticīgs! Laistees šais veesuloš
man, stiprini mani un svētī!

Apskaidriba uz Daugavas krasta

(Jānim Sudrabkalnam.)

Bij vakars tas pēc deenas smagas, deenas trokšņainas,
mazleet pat netīras.

Reeta stari zibeja maigi man pretī starp Rīgas nameem,
Un steidzos es pa Vecrīgas eelam senatnīgi-šaurām,
Steidzos uz Daugavu es un apstājos uz krasta.

Rimis deenas trācis bij drūzmīgais, tirgus ikdeena čalošā.
Pārs kuģu stāveja slaidmastainu, lēnā vakara lepnumā,
Tumši un plunkšķoši veegli šūpojās vilņi.

Bet sārtzelta no reeta stareem vijās vaga šai vilņu tumsā.
Ak, skaidriba spīdošā!

Ak, ūdens un saules satikšanās daiļi-skaidrā!

Un ari pār mani apskaidriba nāca zeltspodra,

Gaviļu laime nolaidās manī, ekstāzā, kāds, varbūt, tik reizi
nāk mūžā.

Un likās man, saprotu visu es, visu:

Cilveces tagadni, pagātni, nākotni,

Bijušā, esošā, topošā, sakarību deevišķi-likumīgo.

Un svētīju visus, kas gājuši gaitas savas šai krastā:

Līvus, latvjus un kūrūsenos, vācu dzelzsvīrus ari un
mūkūsenos —

(Viss, ak, viss ir bijis visuma liktenībā vajadzīgs) —

Svētīju zveedrus es, kreevus, leišus, poļus, angļus,

Brāļus manus no visām tautām un šķīram, laikmeteem
viseem,

Draugus, naidneekus, grāvejus, cēļējus, ciltis nākošās,
neskaitāmās.

Pret viseem milā es kaisu, viss tik skaists ir, brīnišķs
un milams.

Un bija atbalss manī no cilveces zeltlaika kāda sensenā
Un dvēslē manim rīta cešalcās vēsma,
Cilveces rīta, nākotnes tālā miglā sārtojošā.
Un preecajos es, ka esmu cilveks,
Saite ka esmu bezgalības vijumā varenā,
Un preecajos es, ka esmu dzejneeks,
Gaismas lāse ka esmu šai Saulē viskvēlā.

Aprīļa rīta ekstazs

Zāle kā sazēlusi zaļa šai aprīļa rītā, dzejas Aprīlī šai
vētrsaulainā!

Un cīruļi dzeed kā!

Troksnis daždažads dun ausīs, smaršas visasās plūst
apkārt!

Bet es cīruļus dzirdu tik veen! Bet es zāles jaunās
smaržu jutu tik veen!

Es netīcu, šaubos tikdaudz, es, šaubitajs, pētitajs, urbejs
mūžnelabojamais.

Bet brīži nāk, netīk kad domat, netīk vairs pētit, tik
gavilet tikai, apkampt un smaidīt!

Skūpstu, Franci Verfel es tevi! Brāļa sveiceens mans,
Marsel Martinē, tev!

Sudrabkaln! Teikt man vaj vēltreiz, atgādinat vaj vēltreiz
to, kas mūs veeno?

Ceļatees, miroņi leele, aizgājeji mums tuvee, ceļatees,
atstājat kapus, aprīļa cīruļi dzeed uz jūsu kapeem!

Uitman, nāc pee mums, mīloši-spēcīgais, Šiller, tu svini-
gais, Tolstoj skaidrais, Poruk pārļu zvejotajs maigais!

Aprīļa ausma lai rotā mīļsološā, pali lai plūdo zilskaidribā
šķīstošee!

Leelgabali var rēkt, plintes var sprakšķet, pārdzeedās
mūsu dzeesma tomēr!

Dzeedat, cīruļi! Debess visa lai veenveenīga dzeesma!
Ak, lai nedzird Eiropa vairs, kurla lai cilvece visa, tik
dzird lai cīrulību mūsu!

Es sludinu

Es sludinu nākotnes dzejneekū jums, Atzineju leelo,
Apveenotaju spēcīgo, nākošo, uzvarošo.

Atzinejs pateesi būs viņš, —

Esošo, nākošo, bijušās ciņas kas saprot.

(Atzinejs veens vairak ir vērts kā noleedzeju miljons,
pateesi, pateesi!)

Ak, varbūt grūtas deenas gaida mūs, brāļi!

Varbūt, Eiropa visa, pasaule visa restorans milzīgs būs,
dauzoņu sagrāuts,

Stiklu kaudzes, asiņu pelķes, sasisti marmorgaldi!

Varbūt, bula nāks vasara, debesis sarkana, cenīsta kvēlos
saule,

Aizsērēs avoti, izsīks akas, upes, ezeri.

Neziņu kas un kā nāks, bet slāpes būs slāpes!

Bet tad nāks viņš.

Un jauns plūdis avots viņa dzejā, deena ar sauli un nakts
ar zvaigznēm būs viņa dzejā.

Īdeņspogulīgs būs viņš, homerisks, plastiķi-varens,

Mīletajs gaiši-svētošs būs viņš, šiller-tolstojisks cilveci-
bas saucejs.

Izgaisīs skaidrā ta dvesmā tagadnes dzejneeku, grāveju
siksiko smirdoņa.

Sāpes un maldī jau ļaudis allaž būs, allaž.

Tomēr viņa, Atzineja, gars leesmos tumsam nākošām cauri.

Laikmeti veenosees viņā, dzejas gadsimti brāļīgi apkamp-
sees viņā.

Pāri naidam zemi-tumšam, asiņdubļainam sauks ļaudis
cilvecībā viņš, sauks mīlā.

Un atdimdēs Homera balss no gadu tūkstošēem viņam
pretī:

Līdzīgs tu deeveem!

Un atduņēs Dantes zvans no deevnama gotiskā, sirmā:
Svēts, svēts tu un mūžīgs!

Un atšalks Ģetes vēsma saulainvasarīgā:

Cilveks vispilnīgais tu, man pat vēl pāraķis!

Varbūt, mani nepazīs viņš, mani, Latvijas Zalkšņu tēva
pēcnāci,

Bet sludinu viņu es, sludinu tautai, cilvecei, viseem,
viseem!

Un ilgojums mans trauc viņam preti, nākotnes vētru vir-
puļēem cauri!

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0307092805

↳ 0,30,」

Vāks — A. Prandes